

Jak na to pohlíží zákon?

„Řidič vozidla jedoucí za jiným vozidlem musí ponechat za ním dostatečnou bezpečnostní vzdálenost, aby se mohl vyhnout srážce **v případě náhlého snížení rychlosti nebo náhlého zastavení vozidla, které jede před ním.**“

§ 19, odstavec 1) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Doporučení pro řidiče

- „Dodržuj odstup.“

„Je-li nutné upozornit ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích na hrozící nebezpečí, zejména v případech, **kdy je nutné náhle snížit rychlost jízdy nebo zastavit vozidlo, dává řidič světelné výstražné znamení zapnutím výstražného světelného zařízení.**“

§ 31, odstavec 3) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Doporučení pro řidiče

- „Dej to najevo!“

Zjištění:

Řidiči vozidel, kteří se přibližují k předchozímu vozidlu natolik, že jejich odstup klesne pod dvě sekundy, se vystavují riziku vzniku dopravního konfliktu nebo nehody.

„Řidič **nesmí snížit náhle rychlost jízdy nebo náhle zastavit, pokud to nevyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.**“

§ 18, odstavec 2) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Doporučení pro řidiče

- „Dodržuj odstup!“

Zadavatel:

Ministerstvo dopravy

Zhotovitel:

Brno

2017

Dopravní proud

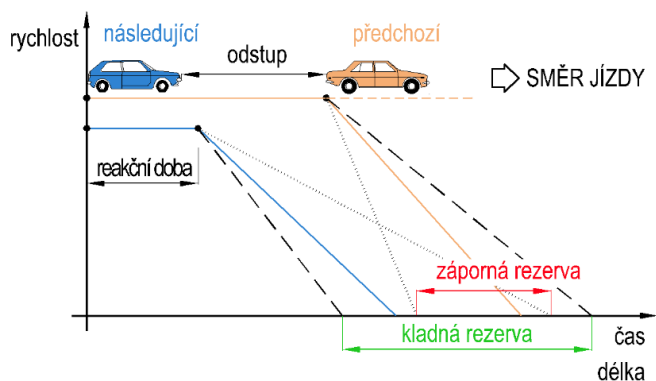
Kritické zastavení vozidla

(Náhlé snížení rychlosti)

KRITICKÉ BRZDĚNÍ může nastat v situaci, kdy řidič před sebou vidí objekt, který ho přinutí náhle sešlápnout brzdový pedál a kriticky tak snížit rychlost svého vozidla.

Běžnou situací kritického brždění představuje kritické zpomalení po sobě jedoucích vozidel. Kritické zpomalení může být z části rovnoměrné, ale i nerovnoměrné u obou vozidel. Je dáno různými technickými vlastnostmi vozidla, reakční dobou řidičů, dobou a silou sešlápnutí brzdového pedálu.

ZJIŠTĚNÍ

- **Největší šanci pro bezpečné zastavení vozidla má odstup větší jak dvě sekundy (> 2 s).**
- Řidiči vozidel, kteří se přibližují k předchozímu vozidlu natolik, že jejich odstup klesne pod dvě sekundy, se vystavují cca 45 až 50 % riziku, že vozidlo neubrzdí.
- **Na komunikacích v denních hodinách nedodrhuje doporučený odstup přibližně 30 % řidičů.**
- Při odstupu větším jak 2 s je více jak 50 % řidičů schopno bezpečně zastavit svoje vozidlo.
- S rostoucí intenzitou roste i podíl nedodržování odstupů menších než 2 s.
- Podíl řidičů, udržujících mezeru menší jak 2 s a všech vozidel, ovlivňuje pravděpodobnost vzniku konfliktu nebo dopravní nehody.
- **Mimo obec se vozidla sice pohybují vyšší rychlostí, ale reakční doba řidičů je stejná jako v obci, prodlužuje se však brzdná dráha vozidla.**

Reakční doba řidiče představuje čas od vjemu po aktivaci brzdové soustavy vozidla. Představuje relativně krátký časový úsek, kdy řidič následujícího vozidla vidí, rozpoznává a reaguje na předchozí vozidlo. Za tuto dobu však urazí vzdálenost bez zpomalení, i když předcházející vozidlo svoji rychlost kriticky snižuje.

Reakční doba se skládá ze tří fází:

- **optická fáze** představuje dobu, kdy se oko fixuje na objekt předcházející vozidlu,
- **psychická fáze** představuje dobu, kdy řidič rozpoznává objekt a začíná fyzicky reagovat,
- **svalová fáze** představuje dobu od okamžiku reakce, sejmutí nohy z pedálu akcelerace do kontaktu nohy s pedálem brzdového systému vozidla.

Nejzásadnější je období optické fáze, kdy je zcela **rozhodující, zda se řidič dívá na komunikaci před sebou nebo je jeho pozornost něčím narušena.** Distrakce řidiče (z jakéhokoliv důvodu) totiž vede nejen k prodloužení reakční doby ale i k ovlivnění rychlosti, směru jízdy vozidla, a tím i vzájemného odstupu vozidel.

Pozornost a koncentrace jsou také zásadní. Pokud se objekt nejeví jako nebezpečným, řidič ho vyřadí z pozornosti, přestane se o něj zajímat a koncentraci upře k jinému objektu.

Velký vliv na reakční dobu má druh nebo model vozidla. Jedná se především o odbornou způsobilost řidiče a výšku zraku řidiče (výškový rozdíl úrovně očí řidiče na sedadlu vůči povrchu vozovky).

Pohlaví, věk ani řidičovi ruce v pozici na volant, nebo rychlost vozidla, intenzita provozu, povrch vozovky, lokalita, počasí nevykazují na reakční dobu zásadní vliv.

Ustáleným předpokladem je, že se reakční doba řidiče pohybuje kolem střední hodnoty 0,8 sekundy.

Zpomalení vozidla lze rozlišit na běžné a kritické.

Běžné zpomalení představuje volné snížení rychlosti následujícího vozidla, kdy jeho řidič sejme nohu z plynu díky rozpoznání odlišné rychlosti předchozího vozidla.

Kritické zpomalení představuje náhlé snížení rychlosti okamžitým sejmutím nohy z plynu a prudkou aktivaci brzdového systému vozidla, na základě rozpoznání předcházejícího podnětu (např. brzdových světel předchozího vozidla).

Nejnebezpečnější situace vzniká v případě, že předchozí vozidlo brzdí s maximálním dosažitelným zpomalením a následující vozidlo naopak se zpomalením minimálním. Za těchto podmínek je vytvoření záporné rezervy nejpravděpodobnější.

Statistika nehodovosti prokázala, že z pohledu příčiny dopravní nehody právě nedodržení bezpečné vzdálenosti (cca 8 % ze všech nehod v ČR) nebo nevěnování pozornosti řízení vozidla (cca 16 %) způsobuje narušování bezpečnosti dopravního proudu. **Řidič by tedy měl činit tak, aby po náhlém zastavení jeho vozidla vznikla dostatečná vzdálenost (rezerva) od předchozího vozidla.**

§ 19, odstavec 1) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Rezerva je ovlivněna odstupem následujících se vozidel, jejich okamžitou rychlostí, zpomalením obou vozidel, odezvou brzdového systému a reakční dobou řidiče následujícího vozidla.

Při navrhování pozemních komunikací se sice vychází z reakční doby řidiče 1,5 sekundy a z toho odvozené brzdové dráhy vozidla. Není však možné předvídat každou reakci jednotlivých řidičů, natož jejich nezákonné nebo nebezpečné chování.